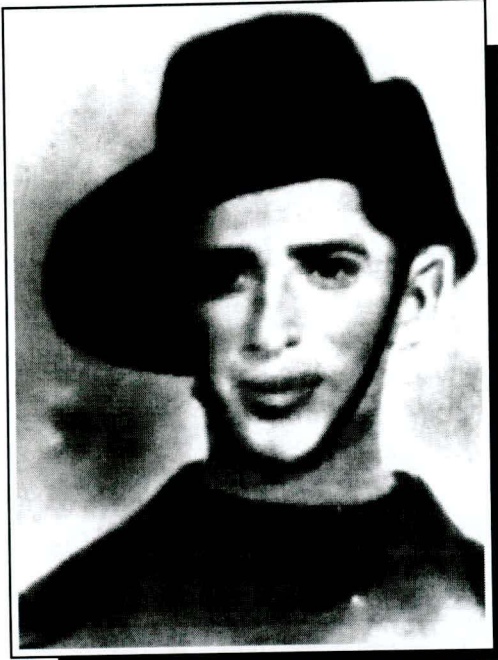

סרן ויינר יוסף ז"ל

סרן ויינר יוסף ז"ל
בן 27 בנפלו

בן פאולה ושלמה
נולד בגרמניה

ב-ו' באב תרפ"א , 10/8/1921

נפל בקרב

ב-כ"ה באייר תש"ח , 3/6/1948

במלחמת העצמאות

שרת בחטיבת כרמלי (חי"ש)

מקום נפילה: ג'נין

באזור: יהודה ושומרון

נקבר בירושלים - הר הרצל

אזור: א, חלקה: 17, קבר: 77.

קורות חיים

בן שלמה ופאולה. נולד ב-11 באוגוסט 1921 ברגנסבורג, גרמניה. הוריו, ציונים מאז 1900 חינכו את בנם לציונות מגשימה והוא עלה ארצה עם הוריו בשנת 1933. למד בתל-אביב. בשנות המאורעות תש"ו - תש"ט השתתף, על אף גילו הצעיר, כמקשר וכעוזר למפקד בהגנת תל-ליוטינסקי, מקום מגורי הוריו. בו בזמן שאביו היה בעמדה התגנב בנו החוצה אף הוא ורץ למילוי תפקידו. בשנת 1937 הפסיק את לימודיו והחל נודד ורץ כפועל חקלאי וכאיש "הגנה" פעיל אהב את עבודת-האדמה והיה נוהג לומר: כל עוד הטוריה בידי-לא אובד. כאיש -צבא מובהק התמסר כולו אחרי זמן-מה לתפקידי הדרכה במסגרת ה"הגנה". ניחן במיוחד בחוש ההתמצאות בשטח והיה לסייר מעולה.

לאחר שנים של עבודה מסורה ב"הגנה", בה הוכיח את כשרונותיו הצבאיים והפיקודיים, השתחרר כדי להשתתף בסמינריון עבד כמדריך נוער במוסד "אהבה" (שם נשא אשה), עבד במסירות ובהצלחה רבה עד פרוץ מהומות 1948 והוא התגייס בין המתגייסים לשירות מלא. כמפקד לחם באומץ-לב במסגרת חטיבת "כרמלי" באזורי הגליל המערבי, הוכיח את כשרונותיו כמורה-דרך למובילי האספקה לקיבוץ יחיעם הנצור וכך גרם להצלתו. הועבר עם יחידתו לאזור ג'נין ושם נפל באחד הקרבות בשעת מילוי תפקידו, בשעה שיחידתו הותקפה קשה על-ידי העיראקים ב-3.6.1948. בשכבו פצוע קשה דרש מחבריו שטיפלו בו כי יוסיפו ללחום, משום שלו לא יוכלו לעזור. הועבר להר-הרצל בירושלים ב-3.8.1950. אחרי מותו נולדה לו בת שנקראה על שמו, יוספה. דרגתו הועלתה לסרן לפי פקודת מטכ"ל.

יוסף וינר

איך נפל?

בבין ערביים, אחרי שקיעת החמה, של יום 3 ביוני 1948,

נעו היחידות לעבר ג'נין. היה זה מראה נהדר של כוח מרנין לב. היחידות כבר היו מעבר ל"טבילת האש" ונסיון הקרבי, שנרכש במשך חודשים רבים, תוך תלאות ודמים, יצק בהן ביטחון, עצמה ותאוות-מעשה. היחידות נתגבשו בפעולה, באימונים, בחיי צוות. הן רכשו רכב נוסף, נשק, תחמושת, בגדים, חגור, ציוד אישי, שנקנה אט-אט, בעמל ויגיעה רבים ולא בלי יוזמה גדולה של הגדודים עצמם. האנשים כולם היו ישובים במכוניותיהם, חבושים כובעי פלדה מרשותים, נשקם בידיהם. המכוניות נעות-מחליקות על הכביש, בנחת, בחן, בזו אחר זו: מכוניות הפיקוד, הקשר, פלוגה רובאית, פלוגה מסייעת עם נשקה הכבד שעל הג'פים, ושוב פלוגות רובאיות, מכוניות משא עמוסות, ואמבולנס.

הגדודים התקרבו בנחת, על פני הכביש, המבהיק מתוך הדמדומים, חוסים בעלטה שנפרשה בנתיים על הכל. בסמוך

יוסף וינר

למוקייבלה ירדו הלוחמים בשקט מן המכוניות ונפרשו בשתי זרועות אל השדות השחורים שבצידי הכביש, אחת למזרח ואחת למערב. בהסתדרן בשורות ארוכות החלו במסע ההתקרבות הרגלי לעבר המטרות, כשנשקן הכבד נישא על ג'פים, המפסלים לעצמם דרך, תוך מאמץ גדול ונאקות, ומתקדים על פני הרגבים, הערוצים והטרשים, בהטילם צלולים עמומים בדממה.

תכנית ההתקפה על ג'נין חולקה לשני שלבים. השלב הראשון - השתלטות על הכפרים הערביים שבשלוחות המערביות על הרי הגלבוע, משני צדי כביש עפולה-ג'נין. השלב השני - תפיסת טבעת-משלטים המקיפה את ג'נין, לאחר השתלטות על דרכי-גישה לעיר. השלב הראשון הוטל על כוחות "גולני"; השני - כיבוש משלטי העיר - על "כרמלי".

על יחידות "גולני" הוטל להכשיר את הקרקע להתקפה על ג'נין על ידי כיבוש הכפרים שבדרך לעיר. על "כרמלי" הוטל לעבור דרכן ולאחר מכן להשתלט על ג'נין ומשלטיה. בעצם

יוסף ויינר

החל "גולני" בהכשרת הקרקע עוד קודם לכן על ידי ביצוע פעולות רבות באותה סביבה. על ידי גדוד 4/גולני נכבשו בפעולות מוקדמות מגידו, לג'ון, ז'רעין, נוריס ואל מזאר. עתה, ב-1.6.48 תקפו וכבשו כוחות 3/גולני גם את הכפרים עראנה, ג'למה ומוקיבלה. השלב הראשון נסתיים בהצלחה. הדרך לג'נין נפתחה, והוחל בביצוע השלב השני: כיתורה של ג'נין.

ג'נין הי עיר-גנים, שוכנת בגיא עמוק בין הרים. הרוצה לאבטח את העיר ולהגן עליה חייב לכבוש את ההרים הסוגרים עליה ובעיקר את שני המשלטים הגדולים הנמצאים אחד דרומית מזרחית, והשני דרומית-מערבים לעיר. משלטים אלה היו יעדי ההתקפה בליל 3 ביוני 1948. לכל יעד הוקצה גדוד. עם רדת הלילה נעו הגדודים דרומה. עד מוקיבלה הגיעו במכוניות, משם נפרדו לשתי זרועות - גדוד 2 למזרח וגדוד 1 למערב. נשקם הכבד הוסע בג'יפים. תנועת היחידות בשטח זה היתה קשה, ונשתתה בגלל הקושי שבהעברת הג'יפים, שכן לא היה

יוסף וייןר

כל סיכוי לכבוש המשלטים בלא המרגמות הכבדות. רק עם שחר
ב-3 ביוני החלו יחידות החוד מטפסות ועולות במשלטים. כוח
התנגדותו של האויב נשבר בזמן קצר. הוא נטש את המשלטים
ותפס עמדות במשלטים דרומיים יותר.

משהאיר היום באור מלא התחיל האויב מטווח את מרגמותיו
על גבי המשלטים של גדוד 2 והמטיר עליהם אש מכל כלי הנשק
ביחוד מתוך תחנת המשטרה שלמטה, ממערב לעיר. היחידה
השיבה אש ונסתייעה באש-המרגמות של הכוח העיקרי. היא
סבלה מיד אבדות, מהיותה לא מחופרת. בעצם לא היתה גם כל
אפשרות להתחפר כראוי על גבי הרי טרשים אלה, והאנשים
חיפשו להם מפלט בשקערוריות שבין הסלעים, מאחוריהם, בין
השיחים. אולם פגזי מרגמות האויב נפלו בזה אחר זה ופזרו
את רסיסיהם לכל עבר ופגעו בלוחמים. בנפול פגז על גבי
הסלעים היו ניתזים מהם רסיסים לעברים ופוצעים קשות.
סמוך לצהים חל מפנה חמור במצב. גדוד עיראקי נע מדרום,
במכוניות, לעבר ג'נין. כעבור שעה קלה נפתחה אש קשה של

יוסף וינר

מרגמות, מכונות יריה ותותחים על המשלטים בהם החזיקו כוחותינו ומטוסים החלו לתקפם מלמעלה. כעבור שעה קלה החלו ההסתערויות על מוצבי גדוד 1/כרמלי במשלט הדרום-מערבי. מצב הגדוד שהחזיק במשלטי הוחמר. כל הנסיונות לקהל את הלחץ מעליו - נכשלו. המטוסים הבודדים של חיל האויר הישראלי היו עסוקים אותו זמן במקום אחר - בגזרה המצרית. טוח התותחים - "הנפוליונצ'יקים" - לא הספיקו הגיע אל ריכוזי האויב העיקריים. הגדוד שבמשלט הדרום-מזרחי אף הוא לא הצליח לסייע לו. פגז אויב פגע בעמדת הפיקוד של גדוד 1/כרמלי, הרג את סגן מפקד הגדוד ופגע באנשי מפקדה אחרים. נתזי-סלעים נוספו על רסיסי הפגזים וגרמו לאבידות כבדות. השרב ששרר אותו יום והצמא שבא בעקבותיו החמירו את מצב האנשים. כושר-העמידה של הגדוד נשבר. חלקים ממנו החלו נסוגים לאור היום. האבידות של כוחות נסוגים אלה גדולות היו מהאבידות שנגרמו לכוחות שבמשלטים.

יוסף וינר

במצב זה הוחלט להעפיל את הכוח שנשמר בעתודה ואת הטור המשוריין ולהטילם לתוך העיר עצמה. הטור היה מורכב ממספר מכוניות משורינות ומארבעה אוטובוסים של חברת "דן", שכל אחד מהם מסיע מחלקת רגלים. הכוח פרץ לעיר, ועם לילה היתה העיר כולה כבושה, פרט לבין המשטרה, בו התבצרו העיראקים. אלא שבינתיים הגיעו הכוחות במשלטים עד משבר. בשעה 11 בלילה התקבלה במטכ"ל הערכת מצב של מפקד החזית: "המצב בג'נין עדיים ללא הכרעה. נערכים קרבות אכזריים על המשלטים ובעיר והאויב מוסיף להזעיק תגבורת. אי אפשר יהיה להחזיק בג'נין כרטיז יחיד במשולש. כל כוח האויב שם יוטל נגדנו. אם כוונתם לתקוף במהרה אץ טול-כרם במגמת כיבוש, יש לדעתי להחזיק בג'נין ויהי מה. אבל אם אין כוונה לתקוף את המשולש במקום נוסף - אפשר ויש לעזוב את ג'נין בטרם נישא אבידות נוספות. נא תשובתכם מיד." כעבור שלושת רבעי שעה נשלחה התשובה: "אם אין אפשרות להחזיק בג'נין - יש לסגת האופן מסודר. אין בידינו לכבוש

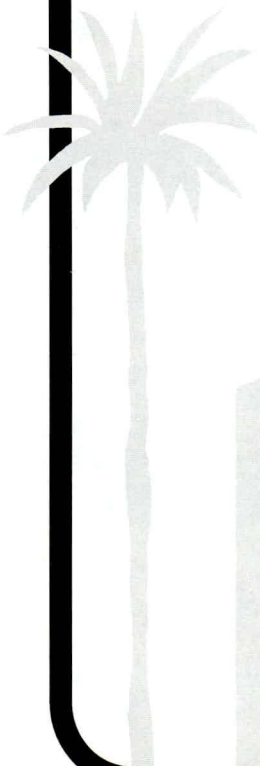

יוסף וינר

את טול-כרם רק נטרידה בלילה. שקול, החלט, בצע והודעני.
בחצות הלילה מודיע מפקד החזית החלטתו: "עד עלות השחר
החלטתי לסגת מן העיר ומשלטיה ולהסתתר בשורת גבעות
במרחק ק'מ וחצי מצפון לעיר. מסתדרים להגנה מעראנה,
ג'למה, מחנה הצבא במוקבילה, כפר מוקבילה וזרעין, מטרם
נסוג, נפגע ככל האפשר בעיר."

לפני עלות השחר פונו ג'נין ומשלטיה.

ג'נין נשארה בידי האויב עד יוני 1967.

יד לבנים - חדרה

יוסף ויינר
בן פאולה ושלמה ויינר

11/08/21
03/06/48

ז' באב תרפ"א
כ"ה באייר תש"ח

נולד ביום
נפל ביום